
Barnet er Livet og Fremtiden. Bemærkninger i Anledning af Svangerskabsbetænkningen

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Barnet er Livet og Fremtiden. Bemærkninger i Anledning af Svangerskabsbetænkningen	4
---	----------

Barnet er Livet og Fremtiden. Bemærkninger i Anledning af Svangerskabsbetænkningen

Barnet er Livet og Fremtiden. Bemærkninger i Anledning af Svangerskabsbetænkningen

Barnet er Livet og Fremtiden.

Bemærkninger i Anledning af Svangerskabsbetænkningen.

Jyllandsposten 31.maj, 1936[1]

Af Sognepræst Kaj Munk.

(Genoptrykt i "Himmel og jord", Pag 234-238)[2]

EN KONTORDAME i København havde i Paasken Besøg af sin Søster fra Landet. Dér røg altsaa en Krystalvase. "Og hvad skal jeg gøre med Skaarene, Mie? Kan man lægge dem i Skraldespanden?" "I de københavnske Skraldespande kan man lægge alt, lige fra Glasskaar til Barnelig".

Og ikke blot i Skraldespande. Ogsaa i Drænrør paa Markerne, og i - ja, er der Grund til at genkalde sig alle de Elendigheder, vore Nævninger i de senere Aar har været stillet Ansigt til Ansigt med? Har det ikke været saadan, at man Gang paa Gang har haft Lyst til at skringe det ud: "Hvornaar tager Staten sig sammen til en Kraftanstrengelse for at raade Bod paa denne Skændsel og Jammer?"

I hvad Retning maatte saadan en Anstrengelse gaa? I een eneste: Til at skabe Ærbødighed for Svangerskabet, til for enhver Pris og paa alle Maader at hilse Barnet velkomment og værne om det, saa saare det overhovedet lader sig ane, saa sandt som Barnet er Fremtiden, er Menneskeheden, er selve Livet. Et Skær af Latterlighed og flov Komik maa falde over de "Ægteskaber", hvor Erotikken, der er selve det Baand, som binder Menneskeheden til Livet, er lavet om til et Legetøj, et Gyngereb; en Selvfølge skal det atter være, at et Hjems Sundhed maales paa Børneflokkens Tal. I de fattige Ægteskaber maa Staten direkte hjælpe til med at bekræfte den Visdom, at Børn er en Rigdom.

Og hvad de uægte Børn angaar - ja, der maa det med fornyet Skarphed fastholdes, at en Forfører er en Slyngel, hvad Køn saa vedkommende end er af, og en forført en ynkværdig Person, men - men - men - o, forunderlige Liv i al din dybe Ulogik. Vi vover at følge dig! - i samme Øjeblik den unge Pige viser sig frugtsommelig, er der ikke længere Tale om Brøde eller Ynkværdighed; thi hun er helliget af det Liv, hun skal føde. I hver eneste By maa Staten have Anstalter, der kan hjælpe saadanne unge Kvinder til Rette - hvor de kan opholde sig hele Svangerskabsperioden, om de vil, hvor de under lyse og kyndige og ærende Forhold kan føde deres Børn, og hvor de kan efterlade disse Børn og besøge dem, saa tit det er dem muligt, hvis de ikke kan have dem med sig. Naar en Kvinde først er Mor, er hun ikke længere en falden Kvinde, ligegyldigt hvordan hun saa er blevet det. Jorden ejer ikke dyrebarere Ord, det er simpelthen det eneste Navn paa Jorden, der er helligt, og saadan vil vi da agte dem, der har Retten til at bære det.

Undertiden er Gud i Naturlovene, undertiden er Djævelen i dem. Men i Mennesketilblivelsens Mysterium er det Guds Finger, der tegner i Kaos, og en kristen Stat har Pligt, Pligt,

Pligt til at gøre alt, hvad den evner, for at en Kvinde i det Øjeblik, hun første Gang fornemmer dette hemmelige Tegn inde paa sit Væsens dunkle Tavle, skal opleve sit Livs rigeste Stund. Vi taaler ikke længere disse fortørnede eller skamfulde Forældre, det rystede Frøkenklersi, de hovedvirrende og sukkende udslukte, der har glemt deres egen Vulkantid, de indeklemte, hvem Forargelsen er eneste Udløsning; vi taaler ikke længere den ulykkelige unge Piges Udstødthed i Skam og Løgn og Hjælpeløshed og Selvhjælp just i den Tid, hun skal være Moder; vi taaler ikke længere disse Barnelig i Drænrør og Skarnkasser og Klosetspande. Et Barn bliver til, for at det skal fødes, en Kvinde undfanger, for at hun skal blive Moder. Alt andet er Forbrydelse og Svineri.

Hr. Steincke, en Mand halvfuld af sund Tænkemaade, har nedsat en Kommission til at overveje hele dette Spørgsmaal, og den har i disse Dage ladet høre fra sig. Man kan ikke just sige, at det er de her optrukne Stier, disse Herrer og - o, Ufattelighed! - Damer er slaæet ind paa. Denne Komite til Udryddelse af Menneskeliv fremsætter Forslag, bag hvilke der ligger et Syn paa Elskoven, som - ført ud i Konsekvensen - stiller den paa Fod med Sager som Bajerskøl og Snaps, for hvilke Ingredienser man jo ogsaa kan udpumpes, om man er kommet for Skade en Aften og har nydt til Overmaal. Hvad er et Barn? En nederdrægtig lille Tingest, som en ondskafuld Skæbne har koblet sammen med en uskyldig Fornøjelse, hvis man ikke passer nøje paa. Elskoven er Livets Maal og Mening, den og de andre Tidsfordriv. De unge Mænd i Skyttegravene havde ikke andre end sig selv. Men den Vane kan Pigerne jo sagtens tjene dem i. Naar de faar klippet Haaret af og sultet Brysterne af sig og en Cigaret vippet ind i Mundvigen, ”saa mangler de jo ikke saa meget”, som der stod i Visen, for at være Dreng selv, og da Menneskeheden altid faar de Opfindelser, den fortjener, gjorde denne lille Mangel ingen Fortræd, for nu behøvede man ikke mere at frygte de forbistrede Børn. De millionkapitaliserede Duller i Hollywood, der lader sig skille og gifte for hver ny Film, gav Tonen an, og straks blev hver langhaaret Jomfru i de 5 Verdensdele hverken, det ene eller det andet mere. Lykkelige Tid! Frigjorte Menneskeslægt! Forbi er Stenalder, forbi er Jernalder! Gummitiden er inde: Ned ad Bakke farer vi paa det fjedrende Gummi, og vil nogen føle os paa Pandeben eller Rygrad, saa siger det Svup.

Vel handlede du, gamle Moses, at du *knaldede* Stentavlen med det sjette Bud. Dansen gaar ganske vist ikke længere om Guldkalven, men nu om noget, der minder om en Narresut; men saa lidt som Guldkalve giver Narresutter Næring og stiller dog de umyndige tilfreds, de smaa i Uskyldighedsstanden. Endelig har Mennesket gjort sig til Herre over den blinde eller skadefro Natur. For naturligvis er det to Menneskers ganske private Sag, hvad de har for med hinanden; det rager hverken andre eller Samfund eller Gud. De Børn, der kunde komme ud af Samværet, kvæler man i Undfangelsen, saa er man klar af alt Vrøvlet, og slumper Afroditen trods al Forsigtighed ind i forbandede Omstændigheder, skærer man dem bare itu. En forældet Lovgivning, der bundede i uhumsk Munkeaskese og Middelalderselvplagerier og Mandens brutale egoistiske Syn paa Kvinden som Ejendom, forbød ganske vist i sin raa Afstumpethed alle Forsøg paa Mord, men den har vi forlængst sat ud af Praksis og gør det nu ogsaa i Teori. Skulde Kvinden maaske have sin Figur ødelagt for et Uhelds Skyld? Skulde en dejlig Pige maaske sættes ud af Spillet i mindst flere

Maaneder for noget saa uvedkommende og saa i al Evighed besværligt som et Barn?

Næste Skridt maa blive, at vi faar smaa Drabspavilloner indrettet i alle Stationsbyer, hvor enhver Kvinde med lidt Respekt for sig selv kan henvende sig ganske gratis og blive skaaret op. Og Børnene maa jo i Skolerne allerede fra den tidligste Alder have Besked, klar og udførlig, helst med Demonstration, saa de staar fuldt rustet ved Konfirmationsalderen. Ja, det er et Spørgsmaal, om vi ikke bør gaa videre endnu, tage det endelige Skridt. Man har ikke Sikkerhed for noget som helst Barn, om det ikke kan koste sin Mor Livet ved Fødselen, ejheller om der har været fuld Overensstemmelse mellem Parterne, da det blev til, ejheller, om der *kan* lure Epilepsi eller Sindssyge i det - og givet er det jo, at *ethvert* Svangerskab medfører Mulighed for en Forringelse af Moderens personlige familie- og samfundsmæssige Stilling, f. Eks. hvis det udvikler sig til et Subjekt og hun dog bliver ved at holde fast ved det. Om Staten derfor maaske handlede hensigtsmæssigt ved at vedtage en Lov, hvorefter enhver Kvinde i en vis Alder een Gang ugentlig stillede, *skulde* stille, til Undersøgelse og Behandling hos to Læger, saa man i alle Tilfælde sikrede sig imod, at der overhovedet kom Barn til Verden. Kort sagt: Forbud mod Fødsler.

Ved De, hvorfor Maanen hænger og griner saa fjollet? Jeg har altid troet, at det var af os. Men nu er det gaaet op for mig, at det er det ikke. Var det os, den grinede af, vilde den ikke grine, men græde. Nej, det skyldes, at den virkelig *er* fjollet. Den har ogsaa engang haft Mennesker, der gennemgik alle Grader af Civilisation. Og nu hænger den der og dingler, idiotisk, uddød, ingenting til.

Kaj Munk.